

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sređa 6. d.

Roshnizvët. 1798.

Nro. 45.

Lublana.

En regiment franzosov s' imenam Royal Allemand imajo skusi Lublano na Lashko iti, ti so Kralu svesti bili, is Franzie potegnili, inu zelo vojsko per nas flushili; sdaj so odlozheni sa Benezhio; vsih je osemsto glav, na Beneshkim bodo druge svoje rojake perdobili, de se regiment napolni. Oni ozhejo sa vselej nashimu Zesarju svestost inu pokorshino skasati, dokler bi Franzia Krala nedobila, inu jih Kral nasaj ne poklizal.

Sizer ni kaj posebniga noviga, sunaj de je zhedalaj od vezhi upanja sa mir slishti;

ſhati; franzoſi ſe ozhejo ſ'lepo ſglihati ſ' Zefarjam.

Nedeſlo ſo imeli purgarſki ſtreſzi oblet-
nizo ſhegnanja ſvojiga bandera, peto maſho
inu pridigo per Nunah, sraven ſo ſtreſlali,
inu paradirali.

Dunej 26. velki Travná.

Fajmaſhter fare Vajtra je narędil eno
bero ſa vedove na vojski pobitih eſtrajſkih
ſoldatov; je nabral 27. goldinarjov, 7. kraj-
zerjov, katere je v' vojskno kaſſo leſem per-
neſel.

Sheſtnajſti dan velki Travná je v' Terſt
perpelala Neapolſka barka Archimedes, ona
ima 560. mornarſkih ſoldatov, pet dni je ho-
dila is Manfredonie v' Terſt, to je is Nea-
polſkiga.

Stanovi Pemſkiga kraleſtva ſo imeli de-
shelni dan v' Pragi 21. velki Travná ſavolo
davkov perhodniga leta, katere ſo po navadi
poterdili.

Fridrih Prinz Oranije ſe je predvezhe-
raj perpelal naſaj is Anglie, kamer je ſhel
ozheta ſvojiga obifkat; on je zefarſki gene-
ral.

Franzia.

Spoſnalo ſe je, de letaf niſo povſod do-
brih moſh ſa ſbor izvolili; eni ſvoleni ſo
kralę-

kraljevi, drugi bresglavni inu vsaki oblasti soperni. Oboji visharjam nedopadejo; tedaj so po dolгим prepiranji sklep sturili moshje mlajshiga sbora nekatere isvręzhi, med timi je dosti jakobinarjov.

Po pisimih is Parisa 11. vęlki Travnja se po zęli Franzii spęet mozhno perpravljajo na vojsko zhes Anglio; vezh trum soldatov, katere so proti Rajne shle, so povele nasaj dobile, inu se vlezhejo proti bręgi męsta Brest, vsa vojska ob morji gomoli, dęla, inu se giba, kakor bi imęla bres vsiga zha-kanja odriniti.

Ravno take novize pishejo od bręga sred deshel'niga morja. Pravio, Bonaparte bo v' Tovloni vse sa odrinit perpravleno najdel. Is broda Nizza povejo: nekaj bark je od naf na morje shlo, kakor tudi is broda Antibes; se bodo v' brodi Villefranche sofhle; is stariga Rima pridejo tudi barke. Shtejejo, de po vsih brodovih sredeshel'niga morja pojde shtirdeset tavshent soldatov na barke, vojskneh bark bo tri inu trideset, vse na shęst męszov s' shivesham previdene. Do dvajsetiga vęlki Travnja bodo pershle v' savoshino Gibraltar, potle se bodo sternile s' shpanskemi v' Cadix, inu dalaj zhes Anglio shle, zhe le anglesi pot neprekose.

Męsto Genf se je sdrushilo s' Franzio, glihanje so med seboj tako naredili: Franzosi vsamejo Genfarje sa svoje deshelake,
naj

naj prebivajo, kęř si bodi. Katęri otę raj-
fhi v' Shvajzi prebivati, se da odlog en lę-
to sa vun pelati nih varno blago, inu tri lę-
ta sa prodati svoje lęshiozhe premoshenje;
inu smejo denarje leboj vsęti. Dokler se
povsot mir nedodęla, nebodo franzosi v'shold
jemali Genfarjov; ampak tri tavshent fran-
zosov imęli v' kafarnah. Męstno premoshen-
je ostane męstno, al męsto more lamo fker-
bęti sa plazhilo svojih dolgov. Męstno osid-
je, terdnave, inu oroshje pade franzosam.
Kar fkrine antverharske inu druge drushbe
umętnih dęlovzov imajo, ostane njęm. Pra-
viza ohrani svojo pot, dokler se franzoske
postave nevpęlajo. Denar ostane per stari
vashnosti, dokler nebode oblast drugazhi
fklenila. Kupzhia je odperta inu prosta v'
Franzio inu nasaj. Genf dobį višhi okrajn-
fko gosposko tę okrajne, h' katęri bo flifha-
la, al svojo narvišhi oblast da franzosam v'
roke, inu se ji odpovę, tar ostane s'Fran-
zio popolnim sdrushena.

Anglia.

Eni so otli, de bi se vsi franzosi vun
isgnali, katęri so savolo pregananja is Fran-
zie perbęshali, drugi so sa nję govorili, jih
sagovarjali, de se spodobi taistim perbęshal-
fhe dati, katęri so bili svęsti svojimu Kra-
lu, inu sdaj nevejo, kam bi fhli, nasaj pa
nesmejo. Minister Pitt jih je narbol sago-
varjal, de se ni pred njimi nizh hudiga ba-
ti.

Mini-

Minister Pitt je govoril v'parlamenti, de naklada je premajhena, kar je lani naloshene; dalaj so se rezhi nekaj prebernile, inu je tręba she trideset million goldinarjov vezh; sakaj mornarjov je letaf deset tavshent vezh po verh lanfskih sto inu deset tavshent; tudi je vojfke na suhim 45 tavshent mosh vezh. Mogoze je, de se nam she vezhi potreba naraste; al tiga sdaj nemorem srajtati, pręden parlament narasen pojde, bom morebit kaj bol raslozhniga povędati samogel.

Dobrovolni fkladi pokashejo, de vse je sovrash franzosam; vfi so pokasali svoje goręzhe shele, sovrashnika premagati, nobeden si ga nemore vofhiti, kirkol premoshenje ima. Anglia bo kupzhio varvala s' barkami, fkusi vezhi dazie, bo vezhi dobizhke v'kupzhii dęlala, se terdno branila, inu she kaj s'bojam dobila sovrashneh bark inu deshęl.

V' Londoni je okol fhtir tavshent franzosov, kateri so is Franzie vunpotegnili. Katerikol eniga ptujza pod stręho vsame, more per gosposki povędati kdo inu kaj je, pod sapadenjam sto angleskeh liber.

Londonfke novize pishejo, de v' kratkim pridejo vezh moshkovitarfskeh bark v' anglesko morje, bodo perpęlale per pętnajst tavshent soldatov, katere moshkovitar anglesam na pomozh poshle, de bodo eno fkrivno ręzh ispelali.

Sidney Smith je srežhno vfhel is jezhe v' Parisi, perfhel v' Havre, se na enim ribishkim zholni perpelal k' angleskem barkam, katere Havre saperajo; fregata Argo ga je prenesla v' Anglio, osmi dan velki Travnja je v' London perfhel.

Batavia.

Sedmi dan velki Travnja so sklenile sbiralisha, de oblazhilo sbranih mosh ima per starim oštati, dokler nebode drugazhi sklepturjen, sa strasho bodo imeli purgarje, dokler se posebej strashe ne naredę. Tudi so jeli raslozhke delati, kako se bodo moshje svolili, katerih she manka, kako bo pravi-za se opravljala, mir inu varnost ohranila davki poberali, nove dazie naloshile, inu vse rezhi v' pametno versto djale.

Slovezhe novize, katere je gospod Luzac v' mestu Leiden vezh let pisal, pa ne po glavi novih prenarejavzov, so prepovedali.

Shvajz.

Kantoni Uri inu Untervald so Postavo vseli, lih kakor Sviz. Tudi v' Kantoni Appenzel so jo poterdili taisti, kateri so se pred branili. Ena truma franzoso je devęti majnika perfhla v' S. Gall.

Vse to se je sgodilo vezh po fili, inu is straha, kakor po dobri volji. Franzosi si
persa-

persadevajo ljudstvo k' volji perpraviti, jim obetajo, dobre rezhi osnaujejo; al sraven davke terjajo, ludi shivesh dajati napenjajo, inu skusi to nevolne delajo, tako de se jim semtarkje vstavljajo. Sami visharji sposnajo, de te rezhi so nevarne, inu de franzosi snajo gerdo skupiti.

Kraji, kodar so franzosi dosdaj po Shvajzi hodili, so tako smolseni, de ta rezh ne more dolgo terpeti, satorej so visharji sazheli skerbeti, od drugot shivesh perpelati.

Male Kantone so v' velike skup staknili, to je Uri, dolina Urfel, Shviz, Unterval, Zug, Gersau so en Kanton; Glaris, Sargan, Verdenberg, Gams, Sax, Himmelvald, Gaster, Marh, Rappersvil, Toggenburg en Kanton; Appenzell, Roden, S. Gall, Reintal svet eden, inu en Kanton so Livinarji, Palenska dolina, Bellenz, Riviera, Lugano, Locarno, Majnski dol, inu Mendris.

Franzosi inu Shvajzarji niso prevezh perjati, to kashe pisimo od Shvajzarfskih visharjov na franzoskiga Komisarja, oni pishejo: Vi nam smirej pertoshnost dajete, se zhes vas pertoshiti. Prodajate perpravo sahtuke liti, katara je v' mestu Bern, prodajate sheleso inu oroshje is' oroshisha v' Soloturni skorej po nizh. Ste pustili vrata mesta Lucern sapreti, pet imenitnih ludi v' jezho djati, ste pobrali denarje mestne, inu drugem brunnem tovarshiam slisbiozhe.

Osnanilo.

Sanaprej neperpustę opravila vsaki teden dvakrat noviz dajati, bolski pa je nekaj, kakor nizh; tedaj od perhodniga mali Serpana bom delil Novize v' tedni enkrat, to je sleherni sabboto; novize bodo tudi bolski kup, to je po dva goldinarja skusi zelo leto, inu po poshti poslani 4. goldinarje Vezhi inu leski zhas bo pomagal pisanje bol osnashiti, inu s' perjetnostjo pisati, pridne resnizhe novize sbrati, bravzam vse s' lubo kratkostjo povedati, inu list tako napolniti, de perstavkov nebode nikol vezh, sunaj, kar sadna stran snehe; kakor hitro bi osnanil inu merlizhov zhes bilo, se bo posebni list dal; tudi bo posebni list perdan, kader bi se kaj posebniga sgodilo, kar se nemore ob kratkim rezhi. Naj se tedaj perjatlj sgodaj oglasio, inu svoj goldinar sa pol leta naprej vloshę, de se bo vedelo sa natiskanje skerbeti, slasti morejo sgodaj se per poshtah glasiti, kateri per njih novize jemlejo, inu dati 2. goldinarja sa polovizo leta; sakaj lublanski viski postmaster je meni nasnanje poslal, de se mu ima ob polovizi meseza Roshnizveta to je ob S. Vidi naprej plazhati, kakor je she stara navada per poshtah. Saupam dobiti she vezh bravzov, kakor dosdaj, slasti, ker je zena majnski, posreshbo pa she bol svetlo oblubim, inu ludem bo ravno prav hodilo v' Sabboto kaj brati, kader delapust na vezher oddihlej pernese inu k' branju vabi.